Polskie Towarzystwo Botaniczne

Prof. Z. WÓYCICKI

POLSKIE MIANOWNICTWO BOTANICZNE
W ZAKRESIE
CYTOLOGJI
I
HISTOLOGJI ROŚLIN

Uchwalono i przyjęto przez
WALNE ZEBRANIE POLSKIEGO
TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO
we Lwowie w dniu 15.V. 1932 r.

WYDANO Z ZASIŁKIEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ
WARSZAWA
1934

1000182596

I. CYTOLOGJA.

Komórka	Cellula
naga	Gymnoplast
obłoniona	Dermatoplast
parenchymatyczna	
prozenchymatyczna	
Idjoblast	Idioblast
Syncytjum	Syncytium
Plazmodjum	Plasmodium
Pseudopodjum, nibynóżka	Pseudopodium
Peryplazmodjum, ośluźnia	Periplasmodium
Protoplast	Protoplast
Protoplazma, zaródź	Plasma, Protoplasma
Cytoplazma	Cytoplasma
Jądro	Nucleus
Plastydom	Plastidom
Chondrjom	Chondriom
Metaplazma, paraplazma	Metaplasma
Peryplazma	Periplasma
Wakuom, system wodniczkowy	Vacuom
Ściana komórkowa	Zellwand
Oponka cytoplazmatyczna	Hautschicht, Plasmoderma
Ektoplazma	Ectoplasma
Endoplazma	Endoplasma

Zgodnie z opinją lingwisty prof. Adama Kryńskiego należy mówić i pisać „cytoplazma", „plazmodjum", analogicznie do: kataplazmy, „materjalizm". Wprowadzając głośne „z" zamiast cichego „s" (cytoplasma), nadajemy terminowi lepsze brzmienie i ułatwiamy jego wymawianie, unikając skoku od bezczynności strun głosowych przy cichem „s" do czynnego udziału przy „m".

Hialoplazma	Hyaloplasma, Enchylema
Plazma ziarnista	Körnerplasma
Alweola	Alveole
Struktura alweolarna,	Alveolarstruktur
Struktura piankowata	Schaum-, Wabenstruktur
Jądro spoczynkowe	Ruhekern
Jądro interfazowe	
Interfaza	Interphase
Błona jądrowa	Kernwand
Sok jądrowy	Kernsaft
Sieć jądrowa	Kerngerüst
Jąderko	Nucleolus, Kernkörperchen
Karjotyna	Karyotin
Chromatyna	Chromatin
Achromatyna	Achromatin
Linina	Linin
Karjozom	Karyosom
Prochromozom	Prochromosom
Chromocentr	Chromocentrum
Heterochromatyna	Heterochromatin
Euchromatyna	Euchromatin
Plastyd (przym.: plastydowy)	Plastid
Chromatofor	Chromatophor
Chloroplast, ciałko zieleni	Chloroplast
Chromoplast	Chromoplast
Leukoplast	Leukoplast
Elajoplast	Elaioplast
Oleozom	Elaiosom
Stroma (plastydu)	Stroma
Pirenoid	Pyrenoid
Powłoka skrobiowa (pirenoidu)	
Pole skrobiowe (pirenoidu)	Terminem: „pole skrobiowe" określamy teren, na którym tworzy się powłoka; w wypadku, gdy pirenoid pozbawiony jest skrobi, teren ten pozostaje wolny.
Chondrjozom	Chondriosom
Mitochondrjum	Mitochondrium
Chondrjokont	Chondriocont
Chondrjomit	Chondriomit
Mikrozom	Microsom

Wakuola (wakuolizacja), wodniczek	Vakuole
Tonoplast	Tonoplast
Kryształy	Kristalle
pojedyńcze	
złożone	
Kryształy śródbłonne	
Ziarnistości śródbłonne	
Rafidy	Raphiden
Druzy	Drusen
Cystolit	Cystolith
Sferokryształ	Sphärokristall
Piasek krystaliczny	Kristallsand
Ziarno aleuronowe	Aleuronkorn
Krystaloid	Kristalloid
Globoid	Globoid
Skrobia	Stärke
Ziarno skrobi	Stärkekorn
Ziarno skrobi pojedyńcze	
Ziarno skrobi złożone	
Ziarno skrobi półzłożone	
Błona komórkowa	Zellmembran
Błona pierwotna	Zellhaut
Blaszka środkowa	Mittellamelle
Wzrost błony przez apozycję, przez nakładanie	Apposition
Wzrost błony przez intususcepcję, przez wnikanie	Intussusception
Pokłady błony	
Warstwy błony	
Wtórne warstwy zgrubień	Sekundäre Verdickungsschichten
Warstwy trzeciego rzędu	Tertiäre Verdickungsschichten
Ześluzowacenie błony	Verschleimung der Membran
Lignifikacja, zdrewnienie błony	Verholzung der Membran
Suberynizacja, skorkowacenie błony	Verkorkung der Membran
Kutynizacja błony	Kutinisierung der Membran
Kutykula, nabłonek	Cuticula

Pokłady błony są w naszem rozumieniu pojęciem szerszem, niż warstwy; błona kómórkowa może być zróżnicowana na kilka pokładów, charakteryzujących się odmiennym składem chemicznym, z których każdy rozpada się na warstwy.

Błony zdrewniałe	
Błony skorkowaciałe	
Błony skutynizowane	
Błony ześluzowaciałe	
Błony spektynizowane	
Błony kalozowe	
Jamka	Tüpfel
Jamka prosta jednostronna	Einfacher einseitiger Tüpfel
Jamka prosta obustronna	Einfacher zweiseitiger Tüpfel
Jamka lejkowata jednostronna	Einseitiger Hoftüpfel
Jamka lejkowata obustronna	Zweiseitiger Hoftüpfel
Jamka jajowata	Eipore
Torus, zatyczka	Torus
Pasemko Caspary'ego	Caspary'scher Streifen
Plazmodesmy	Plasmodesmen Zgodnie z opinją lingwisty, prof A. Kryńskiego, należy pisać i wymawiać: „plazmodesmy", a nie „plazmodezmy", ze względu na to, że w danym wypadku spółgłoska „s" kończy sylabę, zatem nawet głośne „z" brzmieć będzie, jak ciche „s"
Ściany peryklinalne, ściany styczne	Perikline Zellwände
Ściany antyklinalne, ściany promieniste	Antikline Zellwände

Podział komórki

Karjokineza, mitoza, pośredni podział jądra (przym. karjokinetyczny)	Karyokinese
Amitoza, bezpośredni podział jądra (przym.: amitotyczny)	Amitose
Swobodny podział jąder	Freie Kernteilung
Fragmentacja jądra	Kernfragmentation
Karjokineza somatyczna, podział jądra zwykły	Somatische Karyokinese
Karjokinezy generatywne, allotypowe, mejotyczne, mejoza, podział jądra redukcyjny	Allotype Kernteilungen
Karjokineza homotypowa	Homeotype Teilung
Karjokineza heterotypowa	Heterotype Teilung
Profaza (przym.: profazowy)	Prophase
Metafaza	Metaphase

Anafaza	Anaphase	
Telofaza	Telophase	
Chromozom (przym.: chromozomowy)	Chromosom	
Garnitur chromozomów	Chromosomengarnitur	
Chromomer	Chromomer	
Trabant	Trabant	
Chromonema (przym.: chromonemowy)	Chromonema	
Achromatynowy podkład chromozomu		
Rozszczepienie się chromozomu	Chromosomenspaltung	
Chromozomy pochodne	Tochterchromosomen	
Płyta równikowa	Aequatorialplatte	
Okapy biegunowe	Polkappen	
Wrzeciono karjokinetyczne	Kernspindel	
Wrzeciono karjokinetyczne jednobiegunowe		
Wrzeciono karjokinetyczne dwubiegunowe		
Wrzeciono karjokinetyczne wielobiegunowe		
Centrozom	Centrosom	
Centrjola	Centriol	
Sfera	Sphäre	
Astrosfera	Astrosphäre	
Centrosfera	Centrosphäre	
Haploidalny	Haploid	
Diploidalny	Diploid	
Poliploidalny	Polyploid	
Parakonjugacja	Paraconiugation	
Metakonjugacja	Metaconiugation	
Parasynapsa	Parasynapsis	
Metasynapsa	Metasynapsis	
Parasyndeza	Parasyndese	
Metasyndeza	Metasyndese	
Leptoten (przym.: leptotenowy)	Leptotène	**Termin, służący do określenia pewnego stadjum jądra.**
Zygoten	Zygotène	

Pachyten	Pachitène	
Diploten	Diplotène	
Strepsyten	Strepsitène	
Leptonema (przym.: leptonemowy)	Leptonema	Nazwa nici.
Zygonema	Zygonema	
Pachynema	Pachynema	
Diplonema	Diplonema	
Strepsynema	Strepsynema	
Diakineza	Diakinese	
Synizeza	Synizesis	
Geminy	Gemini	
Cytokineza, podział komórki	Cytokinese	
Podział komórki przez przewężenie	Einschnürung	
Podział komórki przez pączkowanie	Sprossung	
Podziały równoczesne	Simultane Teilungen	
Podziały kolejne	Succedane Teilungen	
Fragmoplast, wrzeciono cytokinetyczne	Phragmoplast	
Fragmosfera	Phragmosphäre	
Włókna łączące	Verbindungsfäden	
Włókna płaszczowe	Mantelfasern	
Przegroda pierwotna	Zellplatte	

II. EMBRJOLOGJA.

Sporangjum, zarodnia	Sporangium
Archespor	Archesporium
Spora, zarodnik	Spore
Makrospora, megaspora	Makrospore, Megaspore
Mikrospora	Mikrospore
Peryspor	Perispor
Przedrośle	Prothallium
Anterydjum, plemnia	Antheridium
Archegonjum, rodnia	Archegonium
Oogonjum, lęgnia	Oogonium

Komórki szyjkowe	
Komórki kanałowe szyjki	Halskanalzellen
Komórka kanałowa brzuszna	Bauchkanalzelle
Spermatozoid, plemnik	Spermatozoid
Blefaroplast	Blepharoplast
Spermacjum	Spermatium
Witka	Geissel
Rzęski	Wimpern
Zalążek	Ovulum, Samenanlage
Integument, osłonka	Integumentum
Funikulus, sznureczek	Funiculus
Mikropyle, okienko	Mikropyle
Nucellus, ośrodek	Nucellus
Chalaza, osadka	Chalaza
Placenta, łożysko	Placenta
Komora pyłkowa	Chambre pollinique
Archespor żeński, komórka pramacierzysta woreczka zalążk.	Cellule mère primordiale du sac embryonnaire
Komórka macierzysta woreczka zalążkowego	Cellule mère definitive du sac embryonnaire
Komórka przykrywkowa	Deckzelle
Aparat jajowy	Eiapparat
Jaje	Ovum, Eizelle
Synergidy	Synergiden
Antypody	Antipoden
Jądro biegunowe	Polkern
Jądro bielmowe	SekundärerEmbryosackkern
Zygota	Zygote
Zapłodnienie	Fécondation, Befruchtung
Podwójne zapłodnienie	Doppelte Befruchtung
Porogamja	Porogamie
Aporogamja	Aporogamie
Chalazogamja	Chalazogamie
Proembrjon, prazarodek	Proembryo
Embrjon, zarodek	Embryo
Kwadranty	
Oktanty	
Piętra zarodka	
Suspensor, wieszadełko	Suspensor
Epifiza	Epiphyse

Hipofiza	Hypophyse
Bielmo	Endosperm = albumen Bonnier'a (Angiospermae)
Obielmo	Perisperm
Prabielmo, przedrośle	Primäres Endosperm = Endosperme Bonnier'a (Gymnospermae)
Bielmo jądrowe	
Bielmo komórkowe	
Haustorjum, ssawka	Haustorium
Nasienie	Semen, Samen
Testa, łupina nasienna zewnętrzna	Testa
Tegmen, łupinka nasienna wewnętrzna	Tegmen
Epistaza	Epistase
Hipostaza	Hypostase
Postament	Postament
Obturator	Obturator
Arylus, osnówka	Arillus
Karunkula, brodawka	Caruncula, Strophiolus
Hilum, znaczek	Hilum
Rafa, szew	Raphe
Elajozom	Elaiosom
Okienko zewnętrzne	Exostom
Okienko wewnętrzne	Endostom
Pręcik	Stamen, Staubblatt
Nitka pręcika	Filamentum
Główka pręcikowa	Anthere, Staubbeutel
Pylnik	Theca, Antherenhälfte
Komora pylnikowa	Pollensack, Loculus
Przegroda międzykomorowa	
Łącznik	Connectivum
Stomjum, klamra	Stomium
Endotecjum, warstwa mechaniczna	Endothecium, Assise mécanique
Warstwa tranzytoryczna	Assise transitorique
Tapetum, warstwa wyściełająca	Tapetum

Płytki nabłonne	Są to utwory, powstające na błonach komórek tapetum, przy degeneracji tych ostatnich w stadjum rozluźniania się tetrad.
Praarchespor męski	Primärarchespor
Komórka praarchesporowa	Primäre Archesporzelle
Archespor męski	Sekundärarchespor, Pollenurmutterzelle
Komórka macierzysta pyłku	Pollenmutterzelle
Diada	Diade
Tetrada	Tetrade
Podziały kolejne	Succedane Teilungen
Podziały równoczesne	Simultane Teilungen
Ziarno pyłku	Pollenkorn
Ściana ziarna pyłku	Pollenwand
Egzyna, Egzospor	Exine, Exosporium
Intyna, Endospor	Intine, Endosporium
Jądro macierzyste ziarna pyłku	Primärer Kern des Pollenkornes
Komórki przedroślowe	Prothalliumzellen (Terminy dotyczą Nagozalążkowych)
Komórka generatywna pierwotna	Spermatogene Zelle
Łagiewka	Pollenschlauch
Jądro wegetatywne	Pollenschlauchkern, vegetativer Pollenkern
Komórka trzonowa	Stielzelle
Komórka generatywna właściwa	Antheridiummutterzelle
Komórki plemnikowe	Spermazellen
Komórka generatywna	Generative Zelle (Terminy dotyczą Okrytozalążkowych)
Komórka wegetatywna	Vegetative Zelle
Łagiewka pyłkowa	Pollenschlauch
Jądra plemnikowe	Spermakerne
Porus, ujście łagiewkowe	Keimpore
Peryplazmodjum, ośluźnia	Periplasmodium

III. HISTOLOGJA.

Tkanka komórkowa	Zellgewebe
Tkanka strzępkowa	Hyphenchym
Idjoblast	Idioblast
Wzrost wierzchołkowy	Apikales Wachstum
Wzrost interkalarny, wzrost wstawowy	Interkalares Wachstum

Wzrost ślizgowy	Gleitendes Wachstum
Wzrost krokowy	Schrittwachstum
Strefa wzrostu	Wachstumszone
Strefa podziałów	Teilungszone
Stożek wzrostu	Vegetationskegel
Parenchyma, miękisz	Parenchym
Pseudoparenchyma, miękisz pozorny	Pseudoparenchym
Prozenchyma	Prosenchym
Tkanka twórcza	Bildungsgewebe
Tkanka stała	Dauergewebe

Układ twórczy

Układ twórczy	Bildungsgewebe	Dla ujednostajnienia pragniemy wszędzie mówić o układach jako o pojęciach szerszych, niż tkanki, i ujętych z punktu widzenia czynności fizjologicznych. Posuwamy się w danym wypadku dalej, niż autorowie niemieccy (Haberlandt), którzy choć wyróżniają układy (Systeme), to jednak w odniesieniu do komórek twórczych mówią o tkance.
Merystem, tkanka twórcza	Meristem	
Pramerystem, pratkanka twórcza	Urmeristem	
Komórka brzeżna	Randzelle	
Komórka szczytowa	Scheitelzelle	
Komórka inicjalna	Initialzelle	
Stożek wzrostu	Vegetationskegel	
Brzeg wzrostu	Scheitelkante	
Histogeny		
Dermatogen	Dermatogen	
Peryblem	Periblem	Terminy Hansteina
Plerom	Plerom	
Kaliptrogen	Kalyptrogen	
Merystem pierwotny, tk. twórcza pierwotna	Primäres Meristem	
Protoderma, praskórka	Protoderm	Termin „protoderma“, dla którego wprowadzamy odpowiednik o brzmieniu polskiem: „praskórka“, jest pojęciem szerszem, niż „dermatogen“ Hansteina. Ten ostatni bowiem występuje tylko w wypadkach zupełnie określonej struktury stożka wzrostu. (Haberlandt pag. 89)

Prokambjum, desmogen, pramiazga	Prokambium, Desmogen,
Pramiękisz	Grundmeristem

Wprowadzamy termin „pramiękisz" na określenie tej tkanki twórczej, która w podręcznikach niemieckich jest określona jako „Grundmeristem". Nie podajemy tłomaczenia dosłownego tego terminu, gdyż wydaje się on nam niezbyt szczęśliwy. Proponujemy termin „pramiękisz" dlatego, że jest to tkanka twórcza, która wytworzy jako tkankę stałą miękisz. Postępujemy w danym wypadku analogicznie do podanych powyżej transkrypcyj: protoderma—praskórka i procambium—pramiazga.

Kambjum, miazga	Kambium
Kambjum wiązkowe, miazga wiązkowa	Faszikularkambium
Merystem pochodny, tkanka twórcza pochodna	Folgemeristem
Kambjum międzywiązkowe, miazga międzywiązkowa	Interfaszikularkambium
Felogen, miazga korkorodna	Phellogen, Korkkambium
Kalus merystyczny	Kallusgewebe

Układ okrywający

Epiderma, skórka	Epidermis
Hipoderma, podskórnia	Hypodermis
Egzoderma	Exodermis
Kutykula, nabłonek	Kutikula
Nalot woskowy	Wachsüberzug
Szew komórkowy	Zellennaht
Szew nabłonkowy	Cuticularnaht
Komórki zawiasowe	Gelenkzellen (Carices, Gramineae)
Włosek	Haar

Włoski jednokomórkowe

Brodawka	Papille
Pęcherzyk	Blase
Szczecinka	Borste
Włosek parzący	Brennhaar
Perełka	Perldrüse
Włoski wełniste	Wollhaare

Włoski wielokomórkowe

Podstawa włoska	Fusstück	
Trzon włoska	Haarkörper	
Włosek tarczowaty,	Schuppenhaar	
Włosek gwiazdkowaty	Sternhaar	
Włosek główkowaty	Köpfchenhaar	
Włosek mączny	Mehlhaar	(Chenopodiaceae)
Kosmek	Zottenhaar	
Emergencja, wyrostek	Emergenz	
Kolec	Stachel	
Włosek czuciowy	Fühlhaar	
Brodawka czuciowa	Fühlpapille	
Szczecinka czuciowa	Fühlborste	
Włosek czepny	Kletterhaar	
Włosek gruczołowy	Drüsenhaar	
Włosek odżywczy	Futterhaar	
Włosek, chłonący wodę	Wasserabsorbierendes Haar	
Łuska, chłonąca wodę	Saugschuppe	
Hydropoty	Hydropoten	
Aparat szparkowy	Spaltöffnungsapparat	
Komórka szparkowa	Schliesszelle	
Szparka	Spaltöffnung	
Zawiasy	Hautgelenke	
Komórka przyszparkowa	Nebenzelle	
Jama przedechowa	Atemhöhle	
Zewn. jama przedechowa	Äussere Atemhöhle	
Przedsionek przedni	Vorhof	
Przedsionek tylny	Hinterhof	
Wcistki podszparkowe	Thyllen der Atemhöhlen	
Peryderma, korkowica	Periderm	Obejmuje: korek, fellogen i fellodermę
Korek	Kork	
Felogen, miazga korkorodna	Phellogen	
Feloderma	Phelloderm	
Peryderma powierzchniowa, korkowica powierzchniowa	Oberflächen-periderm	Powstaje w wypadku tworzenia się fellogenu w warstwach zewnętrznych, np. w epidermie, hipodermie
Peryderma głębinowa, korkowica głębinowa	Inneres Periderm	Powstaje w wypadkach tworzenia fellogenu w warstwach głębszych

Martwica korkowa	Borke	Obejmuje wszystkie tkanki zewnętrzne, odcięte przez najgłębszą korkowicę głębinową, z wyjątkiem fellogenu i fellodermy tej ostatniej
Martwica łuskowata, łuszczyca	Schuppenborke	
Martwica pierścieniowata	Ringelborke	
Korek kamienny	Steinkork	
Feloid	Phelloid	
Przetchlinka	Lentizelle	
Komórki wypełniające	Füllzellen	

Układ wzmacniający.

Układ wzmacniający	Mechanisches System	
Stereom	Stereom	Całokształt tkanek wzmacniających.
Stereid	Stereid	Komórka tkanki wzmacniającej
Sklerenchyma, twardzica	Sklerenchym	Przez „sklerenchymę“ rozumiemy tkankę wzmacniającą, zbudowaną z elementów mniej więcej zdrewniałych i mniej więcej równowymiarowych. To znaczenie pokrywa się z pojęciem Haberlandta i Bonniera, jest zaś węższe od „sklerenchymy“ Rotherta, który zaliczał do tej tkanki również włókna
Sklereid	Sklereid	
Komórka kamienna	Steinzelle	
Tkanka włóknista	Tissu fibreux	Odpowiada terminowi francuskiemu Bonniera, w zestawieniu z terminologją Haberlandta, obejmuje zarówno Bastzellen jak i Libriformfasern
Włókno	Faser	
Włókno drzewne	Libriformfaser, Holzfaser	
Włókno łykowe	Bastzelle, Bastfaser	Rozróżnienie włókien łykowych i drzewnych ma charakter zróżnicowania topograficznego. Włókna łykowe są to włókna, występujące w łyku, włókna drzewne — w drewnie. Te dwie kategorje nie wyczerpują zresztą wszystkich rodzajów włókien, które proponujemy nazywać przez omówienie, zależnie od miejsca, gdzie występują
Kolenchyma, zwarcica	Kollenchym	
Kolenchyma płatowa, zwarcica płatowa		
Kolenchyma kątowa, zwarcica kątowa		

Układ chłonny.

Układ chłonny	Absorptionssystem
Tkanka chłonna	Absorptionsgewebe
Włośnik	Wurzelhaar
Ryzoid, chwytnik	Rhizoid
Welamen	Velamen
Skutelum, tarczka	Scutellum
Epitel tarczkowy	Zylinderepithel
Haustorjum, ssawka	Haustorium
Hydropoty	Hydropoten

Układ przyswajający.

Układ przyswajający	Assimilationssystem
Miękisz zieleniowy	Chlorophyllparenchym
Miękisz palisadowy	Palisadenparenchym
Miękisz gąbczasty	Schwammparenchym
Miękisz odprowadzający	Ableitungsgewebe
Miękisz doprowadzający	Zuleitungsgewebe

Układ przewodzący.

Układ przewodzący	Leitungssystem	
Wiązka przewodząca	Leitbündel	
Wiązka łykodrzewna	Fibrovasalstrang	Wiązka łykodrzewna = mestom + włókna
Mestom, wiązka sitowo-naczyniowa	Cribrovasalbündel	
Miękisz przewodzący	Leitparenchym	
Hydroid	Hydroid	
Leptoid	Leptoid	
Ksylem, wiązka drzewna	Xylem	Ksylem = hadrom + włókna drzewne
Hadrom, wiązka naczyniowa	Hadrom	
Włókno drzewne	Libriformfaser, Holzfaser	
Naczynie	Gefäss	
Tracheja, naczynie właściwe	Trachee	
Tracheida, cewka	Tracheide	
Naczynie jamkowate	Tüpfelgefäss	
Naczynie drabinkowate	Leitergefäss	

Naczynie siatkowate	Netztrachee	
Naczynie spiralne	Schraubentrachee	
Naczynie pierścieniowate	Ringtrachee	
Tylis, wcistka	Thylle	Z greckiego: ϑὺλλις
Miękisz drzewny	Xylemparenchym	
Protoksylem	Protoxylème	
Ksylem pierwotny	Bois primaire	Rozróżnienie według Bonnier
Metaksylem	Metaxylème	
Ksylem wtórny, drewno	Bois sécondaire	Nie tłumaczymy „Bois sécondaire“ i „Bois primaire“, jako „drewno“ pierwotne i wtórne, pragniemy bowiem zachować termin „drewno“ wyłącznie dla elementów wtórnych.
Floem, wiązka łykowa	Phloem	Floem = leptom + włókna.
Leptom, wiązka sitowa	Leptom	
Włókno łykowe	Bastfaser	
Rurka sitowa	Siebröhre	
Sito	Siebplatte	
Kalus sitowy, zasklepka	Siebröhrenkallus	
Kaloza	Kallose	
Miękisz łykowy	Phloemparenchym	
Komórka przyrurkowa	Geleitzelle	
Komórka kambiformowa	Kambiformzelle	
Protofloem	Protophloème	Por. uwagę o ksylemie
Floem pierwotny	Liber primaire	
Metafloem	Metaphloème	
Floem wtórny, łyko	Liber sécondaire	
Rury mleczne	Milchröhren	
Rury mleczne pojedyńcze	Ungegliederte Milchröhren	
Rury mleczne złożone	Gegliederte Milchröhren	
Tkanka przetokowa	Transfusionsgewebe	
Wiązka przewodząca prosta	Einfaches Leitbündel	
Wiązka przewodząca złożona	Zusammengesetztes Leitbündel	
Wiązka kolateralna	Kollaterales Bündel	
Wiązka bikolateralna	Bikollaterales Bündel	
Wiązka koncentryczna	Konzentrisches Bündel	
Wiązka leptocentryczna	Leptozentrisches Bündel	
Wiązka hadrocentryczna	Hadrozentrisches Bündel	
Wiązki promienisto ułożone	Radiale Bündel	
Wiązka otwarta	Offenes Leitbündel	

Polski	Niemiecki	Uwagi
Pochwa wokółwiązkowa	Bündelscheide	
Stele	Stele	
Budowa łodygi:		
protosteliczna		
solenoksyliczna		
dykcjoksyliczna		
solenosteliczna		
dykcjosteliczna		
Kora pierwotna	Primäre Rinde	
Walec osiowy	Zentralzylinder	
Rdzeń	Mark	
Pierwotny promień rdzeniowy	Primärer Markstrahl	
Korona rdzeniowa	Zone perimédullaire	
Endoderma, śródskórnia	Endodermis	
Komórka przepustowa	Durchlasszelle	
Perycykl, okolnica	Perizykel	
Perykambjum, omiażdże	Perikambium	Termin „perycykl“ (van Thiegem) obejmuje tkankę, znajdującą się między endodermą, a pierścieniem wiązek w pędzie, podczas gdy „perykambjum“ (Naegeli) odpowiada analogicznej tkance w korzeniu (Schneider, pag. 452)
Wzrost pierwotny		
Przyrost wtórny		
Pierścień miazgi	Kambiumring	
Miazga wiązkowa	Faszikularkambium	
Miazga międzywiązkowa	Interfaszikularkambium	
Promień rdzeniowy pierwotny	Primärer Markstrahl	
Promień rdzeniowy wtórny	Sekundärer Markstrahl	
Kora wtórna	Sekundäre Rinde	Obejmuje cały zespół tkanek pierwotnych i wtórnych aż do pierścienia miazgi włącznie
Drewno	Holz	Mówiąc o drewnie (łyku), myślimy o drewnie wtórnem (łyku wtórnem), w przeciwnym razie używamy terminu „ksylem“, względnie „wiązka drzewna“ (tak samo „floem“, względnie „wiązka łykowa“)
Łyko	Bast	W danym wypadku łyko odpowiada terminowi „Bast“, użytemu w znaczeniu floemu, nie zaś tkanki wzmacniającej

D r e w n o:

Polski	Niemiecki
Tracheja, naczynie właściwe	Trachee
Tracheida, cewka	Tracheide

Pasemka Sanio	Sanio'sche Streifen
Cewka naczyniowata	Gefässtracheide
Cewka włóknowata	Fasertracheide
Cewka poprzeczna	Quertracheide
Cewka brzeżna	Randtracheide
Włókno zastępcze	Ersatzfaser
Zgrubienia spiralne	Spiralverdickungen
Rysy spiralne	Spiralrissbildungen
Miękisz drzewny	Holzparenchym
Promień rdzeniowy drzewny	Holzmarkstrahl
Promień rdzeniowy pojedyńczy	Einfacher Markstrahl
Promień rdzeniowy złożony	Zusammengesetzter Markstrahl
Promień rdzeniowy jedno — lub wielopiętrowy	Ein—mehrstöckiger Markstrahl
Promień rdzeniowy jedno — lub wieloszeregowy	Ein—mehrreihiger Markstrahl
Komórki leżące promienia rdzeniowego	
Komórki stojące promienia rdzeniowego	
Słój przyrostu	Jahresring
Twardziel	Duramen, Kernholz
Biel	Alburnum, Splintholz
Drewno zabliźniające	Wundholz
Łyko:	
Rurka sitowa	Siebröhre
Komórka przyrurkowa	Geleitzelle
Komórka kambiformowa	Kambiformzelle
Miękisz łykowy	Phloemparenchym
Włókno łykowe	Bastfaser

Układ wydzielniczy.

Tkanka wydzielnicza	Sekretgewebe
Narząd wydzielniczy	Sekretionsorgan
Komórka wydzielnicza	Sekretzelle
Tarczka gruczołowa	Drüsenschuppe
Epitel gruczołowy	Drüsenepithel
Komórka gruczołowa	Drüsenzelle
Gruczoł zewnętrzny	Äussere Drüse

Gruczoł solny	Salzdrüse
Gruczoł wapniowy	Kalkdrüse
Gruczoł trawienny	Verdauungsdrüse
Miękisz żywiczny	Harzparenchym
Komórka żywiczna	Harzzelle
Hydatoda, wypotnik	Hydathode
Szparka wodna	Wasserspalte
Epitem	Epithem
Miodnik	Nektarium
Miodnik kwiatowy	Nuptiales Nektarium
Miodnik pozakwiatowy	Extranuptiales Nekt.
Zbiornik wydzielin	Sekretbehälter
Zbiornik wydalin	Exkretbehälter
Przewód olejowy	Ölgang
Przewód śluzowy	Schleimgang
Przewód żywiczny	Harzgang
Przewód gumowy	Gummigang
Zbiornik olejów	Ölbehälter
Zbiornik garbników	Gerbstoffbehälter
Zbiornik fermentów	Fermentbehälter
Zbiornik kryształów	Kristallbehälter
Litocysta	Lithocyste
Stegmat	Stegmat

Układ spichrzowy.

Układ śpichrzowy	Speichersystem
Miękisz śpichrzowy	
Tkanka wodna	Wassergewebe
Tkanka śluzowa	Schleimgewebe
Korek śluzowaciejący	Schleimkork
Cewka śpichrzowa	Speichertracheide

Układ wentylacyjny.

Układ wentylacyjny	Durchlüftungssystem
Aerenchyma, tkanka powietrzna	Aërenchym
Diafragma, przepona	Diaphragma
Włosek wewnętrzny	Inneres Haar
Pneumatody	Pneumathoden

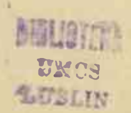
Przestwory międzykomórkowe	Interzellularen	
Przestwory reksygenowe		
Przestwory lizygenowe		
Przestwory schizogenowe		Aparaty szparkowe, przetchlinki — patrz wyżej

Układ bodźcoodbiorczy.

Układ bodźcoodbiorczy	Sinnesorgane	Por. uwagę o układzie twórczym
Jamka czuciowa	Fühltüpfel	
Brodawka czuciowa	Fühlpapille	
Włosek czuciowy	Fühlhaar	
Szczecinka czuciowa	Fühlborste	
Kaliptra, czapeczka korzeniowa	Kalyptra	
Skrobia statolitowa		
Pochwa skrobiowa	Stärkescheide	
Oczko	Ocelle	
Stygma, plamka	Stigma	

Układ ruchowy.

Układ ruchowy	Bewegungssystem
Tkanka ruchowa	Bewegungsgewebe
Staw	Gelenk
Węzeł	Knoten
Kolanko	Halmknoten
Poduszeczka	Polster
Komórki zawiasowe	Gelenkzellen
Pierścień (zarodni)	Annulus
Endotecjum, warstwa mechaniczna (pylnika)	Endothecium, fibröse Schicht
Elatery, sprężyce	Elateren
Włośnia	Capillitium

Gruczoł solny	Salzdrüse
Gruczoł wapniowy	Kalkdrüse
Gruczoł trawienny	Verdauungsdrüse
Miękisz żywiczny	Harzparenchym
Komórka żywiczna	Harzzelle
Hydatoda, wypotnik	Hydathode
Szparka wodna	Wasserspalte
Epitem	Epithem
Miodnik	Nektarium
Miodnik kwiatowy	Florales Nektarium
Miodnik pozakwiatowy	Extraflorales Nektarium
Zbiornik wydzielin	Sekretbehälter
Zbiornik wydalin	Exkretbehälter
Przewód olejowy	Ölgang
Przewód śluzowy	Schleimgang
Przewód żywiczny	Harzgang
Przewód gumowy	Gummigang
Zbiornik olejów	Ölbehälter
Zbiornik garbników	Gerbstoffbehälter
Zbiornik fermentów	Fermentbehälter
Zbiornik kryształów	Kristallbehälter
Litocysta	Lithocyste
Stegmat	Stegmat

Układ spichrzowy

Układ spichrzowy	Speichersystem
Miękisz spichrzowy	
Tkanka wodna	Wassergewebe
Tkanka śluzowa	Schleimgewebe
Korek śluzowaciejący	Schleimkork
Cewka spichrzowa	Speichertracheide

Układ wentylacyjny

Układ wentylacyjny	Durchlüftungssystem
Aërenchyma, tkanka powietrzna	Aërenchym
Diafragma, przepona	Diaphragma
Włosek wewnętrzny	Inneres Haar
Pneumatody	Pneumathoden

DRUKARNIA SPOŁECZNA
WARSZAWA
PL. GRZYBOWSKI 3/5 TEL. 205-80